

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка
27.03.2025, протокол № 3

Голова Вченої ради

Наталія ВІННИКОВА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА «Релігієзнавство»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність: В7 Релігієзнавство
Кваліфікація: доктор філософії у галузі В Культура, мистецтво та гуманітарні науки за спеціальністю В7 Релігієзнавство

Введено в дію з 2025 – 2026 н. р.
(наказ від 27.03.2025 № 195)

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради

Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

27.03.2025, протокол № 3

Голова Вченої ради

Наталія ВІННІКОВА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Релігієзнавство»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 031 Релігієзнавство

Кваліфікація: доктор філософії у галузі 03 Гуманітарні науки за спеціальністю
031 Релігієзнавство

Введено в дію з 2025 – 2026 н. р.
(наказ від 27.03.2025 № 195)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Релігієзнавство» для підготовки доктора філософії у галузі В Культура, мистецтво та гуманітарні науки за спеціальністю В7 Релігієзнавство створена для продовження реалізації освітньо-наукової програми «Релігієзнавство» у галузі 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 031 Релігієзнавство у відповідності до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 29.04.2015 № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2024 № 1021) та наказу Міністерства освіти і науки України «Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021» від 19.11.2024 № 1625, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.12.2024 за № 1833/43178, та на виконання рішення Вченої ради Київського столичного університету імені Бориса Грінченка від 27.02.2025, протокол № 2.

Освітньо-наукова програма розроблена на підставі Закону України «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (у редакції Постанови Кабінету міністрів України від 19.05.2023 р. № 502) та Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 031 Релігієзнавство, галузі знань 03 Гуманітарні науки для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 № 825.

Розроблено проєктною групою у складі:

Керівник проєктної групи

Ломачинська Ірина Миколаївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Інституту суспільства (гарант освітньо-наукової програми);

Члени робочої групи

Шепетяк Олег Миколайович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Інституту суспільства

Ковальчук Наталія Дмитрівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Інституту суспільства

Титаренко Віта Володимирівна, кандидат філософських наук, доцент, науковий співробітник відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України;

Зовнішні рецензенти:

Саган Олександр Назарович, провідний науковий співробітник відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, доктор філософських наук, професор;

Гаврилюк Тетяна Вікторівна, завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту, доктор філософських наук, доцент

Переглянуто робочою групою у складі:

Керівник робочої групи:

Ломачинська Ірина Миколаївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії та релігієзнавства Факультету суспільно-гуманітарних наук (гарант освітньо-наукової програми);

Члени робочої групи:

Стадник Микола Миколайович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри релігієзнавства Факультету суспільно-гуманітарних наук;

Хрипко Світлана Анатоліївна; кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри релігієзнавства Факультету суспільно-гуманітарних наук;

Мартич Руслана Василівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри релігієзнавства Факультету суспільно-гуманітарних наук;

Филипович Людмила Олександрівна, доктор філософських наук, професор, завідувач відділу філософії та історії релігії Інституту філософії імені Г. С. Сковороди Національної Академії наук України, професор Національного університету «Києво-Могилянська Академія», віцепрезидентка Української асоціації релігієзнавців, виконавчий директор Центру релігійної інформації і свободи Української асоціації релігієзнавців.

Харченко Владислав Андрійович, випускник ОНП «Релігієзнавство», період навчання з 01.09.2020 по 31.08.2024.

Алексєнко Олена Володимирівна, здобувач ОНП «Релігієзнавство».

Освітньо-наукова програма запроваджена з 2025 – 2026 н.р.

Актуалізовано:

Дата перегляду ОНП	Березень 2025 р.		
Підпис			
ПІБ гаранта ОНП	Ломачинська І.М.		

Ця програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована чи розповсюджена без дозволу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

ОБГРУНТУВАННЯ

Внесення змін до освітньо-наукової програми «Релігієзнавство» (спеціальність 031 Релігієзнавство) третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженої рішенням Вченої ради Університету від 31.03.2016, протокол №3 (наказ від 29.04.2016 № 232) зі змінами від 24.09.2020 протокол № 8 (наказ від 24.09.2020 № 539), нова редакція від 04.04.2022, протокол № 2 (наказ від 05.04.2022, № 146), зумовлені чинниками, які виявилися у процесі реалізації освітньо-наукової програми (навчального плану, розробки робочих програм навчальних дисциплін, проведення практичної підготовки) протягом 2022 – 2025 років.

Під час реалізації освітньо-наукової програми, у ході проведених опитувань, очних і дистанційних зустрічей тощо робоча група отримала відгуки від здобувачів вищої освіти, академічної спільноти, роботодавців з пропозиціями внести окремі зміни до чинної ОНП з метою її удосконалення. Відтак, провівши консультації, робочі наради, засідання, врахувавши відгуки стейкхолдерів, зміни в нормативній документації, зроблено:

- уточнення загальної інформації про освітньо-наукову програму, зокрема назви Університету і його підрозділів у зв'язку із реорганізацією та змінами у структурі закладу; шифру / коду і найменувань галузі знань / спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2024 № 1021);

- уточнення назв окремих освітніх компонентів та оптимізація їх змісту відповідно до сучасного стану галузі і спеціальності (у блоці обов'язкових компонентів назву дисципліни «Наукова комунікація іноземною мовою» замінено на «Наукова комунікація» і виокремлено модулі «Наукова комунікація українською мовою» та «Наукова комунікація іноземною мовою» з метою удосконалення уміння здобувачів презентувати, обговорювати, оприлюднювати результати їхніх досліджень українською та іноземною мовами; уточнення назви навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософського дискурсу» – «Актуальні проблеми гуманітарного знання» та назв змістових модулів «Культурно-історичні передумови виникнення філософії» – «Світоглядні витoki релігійно-філософських систем», «Фундаментальні аспекти Східного і Західного світогляду» – «Світоглядні домінанти модерну», «Філософсько-світоглядні парадигми сучасності» – «Гуманітарні візії постмодерну»; уточнення назви змістового модуля «Робота з першоджерелами і науковими текстами» – «Інтерпретація першоджерел і робота з науковими текстами»; уточнено назву вибіркової дисципліни «Соціальна доктрина християнства» – «Соціальні доктрини світових релігій», зміст якої спрямовано на актуалізацію соціальної компоненти у релігійних системах у провідних країн світу; замінено вибіркoву дисципліну «Актуальні проблеми теології» на «Релігія та економіка» з метою поглиблення у здобувачів ступеня доктора філософії здатності аналізувати релігійні чинники в економічних системах, «Релігійна комунікація» на «Релігія і

мистецтво» задля формування в аспірантів здатності аналізувати релігійні мотиви, символи та ідеї в різних видах мистецтва;

- перерозподіл кредитів у межах навчальних семестрів задля оптимізації виконання здобувачами освітньої та наукової складових ОНП з метою дотримання термінів атестації відповідно до вимог Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502).

Відповідно було внесено уточнення в такі розділи освітньо-наукової програми та її сегменти:

I. 1.1. Загальна інформація.

II. 2.1. Перелік компонентів ОНП.

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми.

Цілі, програмні компетентності та програмні результати навчання не змінювалися.

I. Профіль освітньо-наукової програми «Релігієзнавство»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка Факультет суспільно-гуманітарних наук
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В7 Релігієзнавство
Освітньо-наукова програма	Освітньо-наукова програма «Релігієзнавство»
Кваліфікація	Доктор філософії з релігієзнавства
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність – В7 Релігієзнавство
Форми здобуття вищої освіти	Інституційна (очна (денна), заочна)
Мова(и) викладання	Українська мова
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-ЕНЕА – третій цикл, EQF LLL – 8 рівень
Тип диплома та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми доктора філософії – 60 кредитів ЄКТС. Загальний термін навчання – 4 роки
Передумови	Наявність ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
Наявність акредитації	Національне агентство забезпечення якості вищої освіти, Україна. Сертифікат про акредитацію освітньо-наукової програми «Релігієзнавство» за спеціальністю 031 Релігієзнавство, третій (освітньо-науковий) рівень: від 27.03.2024 № 7222; строк дії – до 01.07.2026
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	http://kubg.edu.ua
2 – Мета освітньо-наукової програми	
Забезпечити сучасну освітньо-наукову підготовку дослідників з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 031 Релігієзнавство із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом задля успішної професійної самореалізації та здійснення наукових проєктів відповідно до місії Київського університету імені Бориса Грінченка – «Служити людині, громаді, суспільству».	

3 – Характеристика освітньо-наукової програми	
Опис предметної області	<i>Об'єкти вивчення та/або діяльності:</i> своєрідність вияву релігійного феномену; механізм його дії на індивідуальному та суспільному рівнях буття; особливості його функціонування в історії суспільства; точки дотику й шляхи взаємодії з іншими сферами культури – мораллю, мистецтвом, наукою тощо. <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців з релігієзнавства здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у професійній та/або дослідницько-інноваційній діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> філософське осмислення феномену релігії, визначення сутності релігії, розкриття особливостей релігійної свідомості, закономірності відтворення структурних елементів релігії, дослідження головних напрямків сучасної філософії релігії; історіософська інтерпретація ролі та місця релігії в історії, культурі, стану буденної релігійної свідомості, ставлення до релігії різних груп і категорій населення; вміння застосовувати отримані знання у дослідженні проблем міжконфесійних та державно-церковних відносин. <i>Методи, методики та технології:</i> методи збору та обробки соціологічної інформації; текстологічні методики; методи наукових досліджень з релігієзнавства; методи статистичної обробки та аналізу наукових досліджень; оцінка соціальних прогнозів. <i>Інструментарій та обладнання:</i> програмне забезпечення, мультимедійні засоби; системи електронних бібліотек та архівів; автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи; системи опрацювання текстової та графічної інформації.
Структура освітньо-наукової програми	Співвідношення обсягів обов'язкової та вибіркової складових ОНП: Обов'язкова частина (44 кредити ECTS, 73,3%): дисципліни, спрямовані на формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей – 22 кредити, 36,7%; практики (науково-викладацька, дослідницька) – 12 кредитів, 20%. Вибіркова частина – 16 кредитів, 26,7 %: вільний вибір освітніх компонентів.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Заклади освіти, наукові та науково-дослідні установи; державні та неурядові організації, установи та підприємства орієнтовані на викладацьку, дослідницьку, експертну діяльність, підвищення кваліфікації.
Академічні права	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на принципах: студентоцентрованого, особистісно орієнтованого навчання, компетентнісного, системно-інтегративного підходів, навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, семінарських, практичних занять. Передбачені самостійна робота (виконання індивідуальних завдань з використанням друкованих та електронних джерел); консультації з викладачами; електронне навчання за окремими освітніми компонентами, проходження практик.

	Викладання здійснюється із застосуванням інноваційних, інтерактивних та інформаційних технологій на платформі дистанційного навчання «Moodle» у цифровому університетському кампусі, організації комунікації на платформі Google Meet, ZOOM тощо. Використання елементів неформальної освіти під час вивчення окремих модулів дисциплін на освітніх онлайн-платформах та під час участі в наукових конференціях, конгресах, вебінарах, майстер-класах тощо. Освітньо-науковою програмою передбачені освітні компоненти спрямовані на науково-дослідницьку підготовку майбутніх докторів філософії, зокрема з орієнтацією на тематику досліджень аспірантів та врахування їх наукових інтересів.
Оцінювання	Підготовка здобувачів передбачає оцінювання за всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності у вигляді проміжного, підсумкового (семестрового) контролю. Проміжний контроль (усне опитування, есе, письмовий експрес-контроль/комп'ютерне тестування тощо), модульний контроль, підсумковий семестровий контроль (заліки, іспити в усній, письмовій, комбінованій формах, захист звітів з практики).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері релігієзнавства, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 2. Здатність працювати в міжнародному контексті.
	ЗК 3. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
	ЗК 4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми релігієзнавства на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
	ЗКУ 5. Готовність до наукового пошуку; здатність володіти методологією і методами дослідження з релігієзнавства; сформованість особистісно значущих якостей дослідника; розв'язання дослідницьких завдань шляхом розуміння фундаментальних основ релігієзнавчої системи знань; визначення мети, завдань, стратегії науково-дослідної діяльності; впровадження нових освітніх технологій у власну дослідницьку діяльність; генерування нових ідей, створення та інтерпретація нових знань відповідно до теми наукового дослідження.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері релігієзнавства, враховувати соціальні, етичні, економічні та правові аспекти при розв'язанні цих проблем, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
	СК 2. Здатність аналізувати релігійні процеси та явища з позицій фундаментальних релігієзнавчих принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.
	СК 3. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері релігієзнавства та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у фахових наукових виданнях з

	релігієзнавства та суміжних галузей.
	СК 4. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами, глибоке розуміння англomовних наукових текстів за напрямом досліджень.
	СК 5. Здатність здійснювати комплексні інноваційні проєкти в сфері релігієзнавства та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, захищати інтелектуальну власність; лідерство під час їх реалізації.
	СК 6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері релігієзнавства та на межі предметних областей у закладах вищої освіти.
	СК 7. Здатність до навчання впродовж життя, безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
	СК 8. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.
	СКУ 9. Здатність досліджувати та аналізувати державно-конфесійні відносини як систему суспільних відносин, здійснювати моніторинг і аналіз внутрішньої та міжнародної релігійної ситуації, розробляти інноваційні рекомендації стосовно підтримки в Україні міжконфесійної злагоди.
7 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	

- ПРН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з релігієзнавства і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.
- ПРН 2. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з релігієзнавства та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
- ПРН 3. Глибоко розуміти загальні принципи та методи релігієзнавства, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері релігієзнавства та у викладацькій практиці. Використовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
- ПРН 4. Розробляти моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері релігієзнавства та з дотичних міждисциплінарних напрямів.
- ПРН 5. Застосовувати загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також сучасні цифрові технології, методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері релігієзнавства та з дотичних міждисциплінарних напрямів
- ПРН 6. Ініціювати, розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити існуюче та отримати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати наукові та технологічні проблеми релігієзнавства з врахуванням соціальних, економічних, етичних та правових аспектів.
- ПРН 7. Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формах, ефективно взаємодіяти з науковою спільнотою, в тому числі міжнародною, для розв'язання різноманітних фахових завдань у галузі релігієзнавства та міждисциплінарних досліджень, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.
- ПРН 8. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері релігієзнавства, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.
- ПРН 9. Аналізувати та оцінювати стан і тенденції розвитку релігієзнавства, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у сфері релігієзнавства та у викладацькій практиці.
- ПРН 10. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і моделювання, наявні літературні дані та інформаційні джерела.
- ПРН 11. Приймати ефективні та соціально відповідальні рішення з питань наукової, інноваційної та викладацької діяльності у сфері релігієзнавства.
- ПРНУ 12. Прогнозувати наукову діяльність, аналізувати історичну динаміку та моделювати релігійні процеси і явища.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми

Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньо-наукової програми складається з професорсько-викладацького складу кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти. До викладання окремих дисциплін залучений професорсько-викладацький склад кафедри філософії та релігієзнавства Факультету суспільно-гуманітарних наук, кафедри публічного права Факультету права та міжнародних відносин, кафедри комп'ютерних наук Факультету інформаційних технологій та математики, кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва, кафедри лінгвістики та перекладу Факультету романо-

	германської філології, кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти, кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти відповідно до компетенції та досвіду науково-педагогічних працівників. Наукова спрямованість освітньо-наукової програми передбачає широку участь фахівців, які відповідають напряму програми, що підсилює синергетичний зв'язок теоретичної та практичної підготовки. Кадрове забезпечення освітньо-наукової програми відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.
Матеріально-технічне забезпечення	Освітній процес здійснюється в аудиторіях загального та спеціального призначення. Приміщення оснащені стаціонарною звуко- та відеозаписуючою апаратурою, SMART-технологіями, комплексом мультимедійної апаратури, проєктувальними пристроями. В Університеті наявна достатня кількість спеціалізованих комп'ютерних класів, які оснащені комп'ютерами із відповідним програмним забезпеченням, комплексами мультимедійної апаратури, наочними та методичними матеріалами. Усі робочі місця в комп'ютерних класах під'єднано до мережі Internet. Площі приміщень, що використовуються у навчальному процесі, відповідають вимогам доступності, санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, їдальня, буфети, актові та спортивні зали, стадіон, спортивні майданчики, медичний пункт, басейн.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	– офіційний вебсайт Київського університету імені Бориса Грінченка https://kubg.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти та нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності; – Цифровий кампус https://digital.kubg.edu.ua/, що містить інформацію про всі сервіси цифрової освіти, цифрову науку із доступом до різних платформ; цифрове управління нормативними базами, реєстрами, документообігом; імідж та лідерство; цифровий простір із особистими кабінетами і корпоративною поштою; інфраструктуру університету; – система електронного навчання Університету (Moodle); – сервіси для організації онлайн-занять: Google Meet (корпоративний), Google Chat, Google Hangouts, Google Classroom; – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – бібліотека, читальні зали; – електронна бібліотека, репозиторій http://elibrary.kubg.edu.ua/; – доступ до електронних наукових баз Scopus, Web of Science, EBSCO та ін.; – навчальні і робочі навчальні плани; – графік освітнього процесу; – робочі програми навчальних дисциплін та практик.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	–
Міжнародна кредитна мобільність	На основі укладених договорів, які передбачають академічну мобільність із закордонними університетами-партнерами, у рамках програми ЄС Еразмус+ тощо.

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Освітньо-науковий процес здійснюється українською мовою. Іноземці, які володіють українською мовою не нижче рівня C2, можуть навчатися за цією освітньо-науковою програмою.

II. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОНП

Код освітнього компонента	Код (№ з/п) навчальної дисципліни, практики	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти (ОК) освітньо-наукової програми				
ОК 1	ОД.01	Філософія і методологія наукової діяльності	4	екзамен
		<i>Філософія науки</i>	2	
		<i>Загальнонаукова методологія</i>	1	
		<i>Наукова етика</i>	1	
ОК 2	ОД.02	Стратегії наукових досліджень	6	залік
		<i>Нормативно-правова база наукових досліджень та наукової діяльності</i>	1	
		<i>Інтернаціоналізація науки</i>	3	
		<i>ІКТ в сучасних наукових дослідженнях</i>	2	
ОК 3	ОД.03	Наукова комунікація	8	екзамен
		<i>Наукова комунікація українською мовою</i>	1	
		<i>Наукова комунікація іноземною мовою</i>	7	
ОК 4	ОД.04	Педагогіка і психологія вищої школи	4	екзамен
		<i>Педагогіка вищої школи</i>	1	
		<i>Психологія вищої школи</i>	1	
		<i>Технології викладання у вищій школі</i>	2	
ОК 5	ОД.05	Актуальні проблеми гуманітарного знання	6	екзамен
		<i>Світоглядні витоки релігійно-філософських систем</i>	2	
		<i>Світоглядні домінанти модерну</i>	2	
		<i>Гуманітарні візії постмодерну</i>	2	
ОК 6	ОД.06	Науково-дослідна інфраструктура в галузі	4	залік
		<i>Інтерпретація першоджерел і робота з науковими текстами</i>	2	
		<i>Логіка наукових досліджень</i>	2	
ОК 7	ОП.01	Науково-викладацька практика	6	залік
ОК 8	ОП.02	Дослідницька практика	6	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:			44	

Вибіркові компоненти (ВК)* освітньо-наукової програми (додаток 1)				
ВК 1	ВД.01	Соціологія релігії	3	залік
		Новітні релігійні рухи		
ВК 2	ВД.02	Релігія і політика	3	залік
		Соціальні доктрини світових релігій		
ВК 3	ВД.03	Релігія та економіка	3	залік
		Релігії в глобальному світі		
ВК 4	ВД.04	Базові концепції філософії релігії	3	залік
		Релігія і мистецтво		
ВК 5	ВД.05	Науковий семінар: Релігія та інтернет-технології	4	залік
		Науковий семінар: Церква як регулятор соціальних конфліктів		
Усього:			16	
Вибір освітніх компонентів з каталогу курсів				
ВК	ВД.06	Вибір освітніх компонентів з каталогу курсів на відповідну кількість кредитів	16	заліки
Загальний обсяг вибірових компонентів:			16	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ			60	

* з наведеного переліку аспірант самостійно обирає одну дисципліну з кожної запропонованої пари дисциплін.

2.2 Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми «Релігієзнавство»

1 рік навчання		2 рік навчання		3 рік навчання		4 рік навчання	
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
12 кредитів	12 кредитів	14 кредитів	12 кредитів	10 кредитів	Підготовка до атестації		
Філософія і методологія наукової діяльності 4 кредити	Стратегії наукових досліджень 6 кредитів	Педагогіка і психологія вищої школи 4 кредити	Науково-викладацька практика 6 кредитів	Дослідницька практика 6 кредитів	Виконання індивідуального плану наукової роботи		
Наукова комунікація 2 кредити 2 кредити 4 кредити			ВД.03 3 кредити	ВД.05 4 кредити			
Актуальні проблеми гуманітарного знання 6 кредитів	Науково-дослідна інфраструктура в галузі 4 кредити	ВД.01 3 кредити	ВД.04 3 кредити				
		ВД.02 3 кредити					

Наукова складова освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання зі спеціальності В7 Релігієзнавство, результати якого характеризуються науковою новизною та практичною цінністю, становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

III. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на здобуття ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яке пропонує розв'язання складної спеціалізованої задачі та практичної проблеми у царині історичного пізнання або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені не менше ніж у трьох наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. Дисертація перевіряється на плагіат. Дисертація не повинна містити академічний плагіат, фабрикації та/або фальсифікації. Дисертація та анотація до неї оприлюднюються на сайті Університету, інституційному репозиторії. Дисертація повинна мати обсяг основного тексту 6,5 – 9 авторських аркушів.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

IV. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

Позначки програмних компетентностей та освітніх компонентів	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8
ЗК 1	+			+	+	+		+
ЗК 2		+	+	+				+
ЗК 3		+	+			+		+
ЗК 4	+			+	+		+	+
ЗКУ 5	+					+	+	+
СК 1	+	+			+			+
СК 2	+				+			+
СК 3		+	+		+			+
СК 4			+					+
СК 5		+	+		+			+
СК 6				+			+	
СК 7			+	+			+	
СК 8		+				+	+	
СКУ 9						+		+

V. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми

Позначки програмних результатів навчання та освітніх компонентів	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8
ПРН 1	+					+		+
ПРН 2	+					+		+
ПРН 3	+			+			+	+
ПРН 4		+			+	+		+
ПРН 5		+				+		
ПРН 6	+	+						+
ПРН 7			+			+		+
ПРН 8				+		+	+	
ПРН 9	+	+					+	+
ПРН 10	+	+			+	+	+	+
ПРН 11		+		+		+	+	+
ПРНУ 12		+						+

ДОДАТОК 1 – Вибіркова частина освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма «Релігієзнавство» забезпечує реалізацію аспірантами права на вільний вибір освітніх компонентів, передбаченого п. 15 частини 1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту», п. 21 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (у редакції Постанови Кабінету міністрів України від 19.05.2023 р. № 502).

Для формування індивідуальної освітньої траєкторії аспірантам пропонується перелік вибірових компонентів, які створюють умови для набуття знань і компетентностей у вузькій науковій спеціалізації, релевантній науковому напрямку аспіранта, його науковим інтересам та темі дисертаційної роботи.

1. Вибіркова дисципліна «Соціологія релігії» / «Новітні релігійні рухи»

Метою дисципліни «Соціологія релігії» є формування системи понять, знань, умінь і навичок у дослідженні взаємодії релігії та суспільства, впливу релігії на соціальну поведінку індивідів, груп, спільнот. Проблемне поле дисципліни зорієнтоване на вивчення соціального виміру релігії, впливу релігії на соціальну структуру суспільства.

Метою дисципліни «Новітні релігійні рухи» є формування системи знань про сучасні релігійні процеси, які мають місце у світі й Україні, а також про основні механізми та особливості перебігу цих процесів. Розглядається роль та місце новітніх релігійних традицій у світі і в Україні на сучасному етапі, їх класифікація, характерні особливості та специфіка конкретних релігійних угруповань, які відносяться до новітніх релігійних рухів.

Матриця відповідностей програмних компетентностей вибіровим компонентам освітньо-наукової програми (вибірова дисципліна «Соціологія релігії» / «Новітні релігійні рухи»)

	БК 1
СК 1	+
СК 2	+
СК 3	+
СКУ 9	+

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними вибіровими компонентами освітньо-наукової програми (вибірова дисципліна «Соціологія релігії» / «Новітні релігійні рухи»)

	БК 1
ПРН 1	+
ПРН 2	+
ПРН 3	+
ПРН 11	+
ПРНУ 12	+

2. Вибіркова дисципліна «Релігія і політика» / «Соціальні доктрини світових релігій»

Метою дисципліни «Релігія і політика» є вивчення взаємовпливу релігії та політики, відносин суб'єктів політики з релігійними структурами, вплив релігії, релігійності, релігійної культури і духовності на прийняття політичних рішень, на формування політичної культури і духовності. Проблемне поле: релігійне розуміння влади, політичного авторитету; вплив релігійних суб'єктів на політичні

процеси; взаємодія політичних партій та релігійних об'єднань; політичні цінності різних релігій.

Метою дисципліни «Соціальні доктрини світових релігій» є формування в аспірантів цілісного уявлення про релігійно обґрунтовані соціальні вчення, їхній вплив на суспільні процеси, моральні норми, права людини та соціальну справедливість. Курс сприяє розвитку навичок аналізу релігійних доктрин у міждисциплінарному та сучасному соціокультурному контексті.

Матриця відповідностей програмних компетентностей вибіркового компонента освітньо-наукової програми (вибіркова дисципліна «Релігія і політика» / «Соціальні доктрини світових релігій»)

	БК 1
СК 1	+
СК 3	+
СК 5	+
СКУ 9	+

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними вибічковими компонентами освітньо-наукової програми (вибіркова дисципліна «Релігія і політика» / «Соціальні доктрини світових релігій»)

	БК 1
ПРН 1	+
ПРН 2	+
ПРН 4	+
ПРН 9	+

3. Вибіркова дисципліна «Релігія і економіка» / «Релігії в глобальному світі»

Метою дисципліни «Релігія і економіка» є дослідження взаємозв'язків між релігійними переконаннями, етичними нормами та економічною поведінкою індивідів і спільнот. Курс спрямований на формування в аспірантів здатності аналізувати релігійні чинники в економічних системах, моделях розвитку, фінансовій етиці та соціальній відповідальності, а також розуміння впливу релігії на формування економічної культури.

Метою дисципліни «Релігії в глобальному світі» є формування уявлень про вплив глобалізаційних процесів на розвиток релігійного феномену загалом та виокремлення сутнісних чинників розвитку етнічних та світових релігій зокрема; визначення особливостей впливу глобалізації на традиційні форми етно-релігійної ідентичності, що призводить до загострення релігійних конфліктів. Охарактеризовано особливості формування дивергентних та конвергентних напрямів у релігійних процесах сучасності.

Матриця відповідностей програмних компетентностей вибіркового компонента освітньо-наукової програми (вибіркова дисципліна «Релігія і економіка» / «Релігії в глобальному світі»)

	БК 1
СК 1	+
СК 2	+
СК 3	+
СКУ 9	+

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними вибічковими компонентами освітньо-наукової програми (вибіркова дисципліна «Релігія і економіка» / «Релігії в глобальному світі»)

	БК 1
ПРН 1	+
ПРН 2	+
ПРН 3	+
ПРН 4	+
ПРНУ 12	+

4. Вибіркова дисципліна «Базові концепції філософії релігії» / «Релігія і мистецтво»

Метою дисципліни «Базові концепції філософії релігії» є вивчення релігії як соціокультурного феномену; її місця в історико-культурній еволюції людства, пошук життєво-визначальних духовних орієнтирів, ціннісних критеріїв, які становлять фундаментальне значення в людському житті; розуміння філософії релігії як концептуальної форми, де критерієм осмислення є виявлення логічних структур у розв'язанні проблеми релігії, змісту віри, феномену потойбічності, проблеми Бога тощо.

Метою дисципліни «Релігія і мистецтво» є вивчення взаємодії релігійних традицій і художньої культури в історичному та сучасному вимірах. Курс сприяє формуванню в аспірантів здатності аналізувати релігійні мотиви, символи та ідеї в різних видах мистецтва, розуміти їхню духовну, естетичну та культуротворчу роль. Особлива увага приділяється впливу релігійного світогляду на розвиток мистецьких стилів, форм вираження та суспільного сприйняття мистецтва.

Матриця відповідностей програмних компетентностей вибіркового компонента освітньо-наукової програми (вибіркова дисципліна «Базові концепції філософії релігії» / «Релігія і мистецтво»)

	ВК 1
СК 1	+
СК 2	+
СК 3	+
СКУ 9	+

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними вибічковими компонентами освітньо-наукової програми (вибіркова дисципліна «Базові концепції філософії релігії» / «Релігія і мистецтво»)

	ВК 1
ПРН 1	+
ПРН 2	+
ПРН 4	+
ПРНУ 12	+

5. Вибіркова дисципліна «Науковий семінар: Релігія та інтернет-технології» / «Науковий семінар: Церква як регулятор соціальних конфліктів»

Метою дисципліни «Науковий семінар: Релігія та інтернет-технології» є формування і систематизація знань щодо ролі Інтернет-технологій у сучасному релігійному житті соціуму. Вивчення особливостей трансформації напрямів релігійної Інтернет-комунікації, її форм та засобів з врахуванням глобалізаційних викликів сучасності відбувається в межах наукового семінару, який має пролонгований характер.

Метою дисципліни «Науковий семінар: Церква як регулятор соціальних конфліктів» є аналіз впливу Церкви як класичної організації певної релігійної системи, що чітку внутрішньо-організаційну структуру, що характеризується масовістю і тісно пов'язана з суспільством, на динаміку сучасних соціальних конфліктів. Проблемне поле: церква, секта, деномінація, клір, миряни, релігійний конфлікт, соціальний конфлікт.

Матриця відповідностей програмних компетентностей вибіровим компонентам освітньо-наукової програми (вибіркова дисципліна «Науковий семінар: Релігія та інтернет-технології» / «Науковий семінар: Церква як регулятор соціальних конфліктів»)

	ВК 2
СК 1	+
СК 3	+
СК 5	+
СК 8	+
СКУ 9	+

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними вибіровими компонентами освітньо-наукової програми (вибіркова дисципліна «Науковий семінар: Релігія та інтернет-технології» / «Науковий семінар: Церква як регулятор соціальних конфліктів»)

	ВК 2
ПРН 2	+
ПРН 4	+
ПРН 8	+
ПРН 9	+
ПРНУ 12	+

6. Вибір з каталогу курсів

Вибір дисциплін з каталогу курсів дає змогу здобувачу розширити та/або поглибити знання у вузькій науковій спеціалізації, релевантній науковому напрямку аспіранта, його науковим інтересам та темі дисертаційної роботи, чи здобути додаткові знання та компетентності в межах інших спеціальностей, галузей знань.